

quản lý và điều hành mạng một cách hiệu quả như: Quản lý theo dõi chất lượng thiết bị mạng lưới, thiết bị chuyển mạch, đường truyền, cáp nội hạt, các tuyến ngoại vi, các tuyến cáp quang, thiết bị bảo an... Phối hợp với các đơn vị tăng cường theo dõi, nắm chắc diễn biến hoạt động mạng Viễn thông, thực hiện chính sách báo cáo đột xuất, báo cáo thường xuyên với lãnh đạo Bưu điện tỉnh. Tổ chức lực lượng ứng cứu khi có sự cố xảy ra. Hàng tháng tập hợp thông báo chất lượng mạng vô tuyến của Bưu điện tỉnh để thông báo cho từng đơn vị.

Bưu điện tỉnh tăng cường công tác nâng cao chất lượng mạng lưới, chăm sóc khách hàng, theo dõi quản lý cước, giải đáp thắc mắc về cước, đảm bảo quyền lợi của khách hàng. Đẩy mạnh phong trào quần chúng bảo vệ an ninh Tổ quốc phối hợp với cơ quan công an và chính quyền địa phương quản lý kiểm tra đảm bảo an toàn mạng lưới, an ninh thông tin và an toàn cơ sở Bưu điện. Vì vậy, năm 2001 khi mạng lưới Viễn thông có sự cố xảy ra là được khắc phục kịp thời. Do vậy thông tin liên lạc Viễn thông đã góp phần phục vụ đắc lực cho sự phát triển kinh tế, an ninh, chính trị, an toàn xã hội, bảo vệ Tổ quốc, phục vụ tích cực Đại hội IX của Đảng. Năm 2001, Bưu điện tỉnh còn tổ chức chỉ đạo các phòng ban chức năng thực hiện tốt các công tác. Khảo sát xây dựng mạng cáp ngoại vi, mạng cáp quang nội tỉnh, khảo sát nghiên

cứu xây dựng các đề tài khoa học trên các lĩnh vực quản lý kỹ thuật nghiệp vụ, tin học và hành chính Văn phòng... Đồng thời cho áp dụng sớm các đề tài khoa học vào thực hiện, đem lại hiệu quả cho các hoạt động sản xuất, kinh doanh của đơn vị. Qua nghiên cứu và áp dụng các đề tài đã có trên 40 sáng kiến, cải tiến được công nhận làm lợi cho Nhà nước hàng chục triệu đồng. Ngoài ra, Bưu điện tỉnh còn cho áp dụng phần mềm tin học trong quản lý và sản xuất. Xây dựng mạng tin học tập trung, thử nghiệm chương trình tính cước dịch vụ viễn thông. Là một trong 10 Bưu điện tỉnh trong cả nước được Tổng Công ty Bưu chính - Viễn thông Việt Nam chọn cho đi đầu triển khai làm điểm về phương án đổi mới quản lý, khai thác kinh doanh Bưu chính Viễn thông trên địa bàn tỉnh, thành phố. Bưu điện tỉnh đã nhanh chóng tổ chức triển khai thực hiện sắp xếp tổ chức sản xuất, bố trí cán bộ, phân chia lao động và thực hiện tốt việc bàn giao trang thiết bị vật tư tài sản mạng lưới giữa các Bưu điện huyện và Công ty Viễn thông theo Quyết định 103/QĐ-TCCB/HĐQT ngày 21/3/2001 của Hội đồng Quản trị Tổng Công ty Bưu chính Viễn thông Việt Nam. Đảm bảo cho các đơn vị hoạt động ổn định theo mô hình tổ chức sản xuất mới.

3. Các hoạt động khác: Cùng với công tác xây dựng bộ máy, ổn định tổ chức sản xuất, các mặt công tác khác cũng được triển khai đồng bộ và thu được thành tích đáng kể.

Song song với việc phát triển mạng lưới Bưu chính, Viễn thông. Bưu điện tỉnh thường xuyên quan tâm công tác xây dựng nguồn nhân lực, thực hiện tốt công tác bồi dưỡng, đào tạo đội ngũ cán bộ, công nhân viên chức có đủ trình độ năng lực, phẩm chất đạo đức đáp ứng kịp thời khả năng tiếp thu quản lý khai thác và vận hành các trang thiết bị mới. Bằng cách luân phiên nhau, hàng năm đã có từ 45 đến 50% lượt cán bộ công nhân viên được đi học các lớp bồi dưỡng kỹ thuật, nghiệp vụ, đi học tập trung, hàm thụ. Năm nào cũng có số lượng đông cán bộ đi học dài hạn (1998: 51 người, 1999: 58 người, năm 2000: 76 người, Năm 2001: 82 người). Ngoài ra còn tổ chức tuyển chọn hàng chục cán bộ đại học, trung học bổ sung nâng cao chất lượng đội ngũ lao động. Đến nay hầu hết cán bộ quản lý kỹ thuật, nghiệp vụ, quản lý kinh tế đã có trình độ cao đẳng, đại học và cao học. Mỗi huyện có từ 03 đến 04 lao động có trình độ đại học cao đẳng. Thực hiện nghiêm túc chế độ tiền lương, tiền thưởng, chế độ thi nâng bậc, chế độ bảo hộ cho người lao động. Do đó cán bộ công nhân viên chức yên tâm công tác.

Công tác xây dựng cơ bản có rất nhiều cố gắng. Đón nhận kịp thời các dự án đầu tư, đẩy nhanh tốc độ xây dựng cơ bản, thực hiện thi công theo quy hoạch và cấu hình mạng lưới đã được Tổng Công ty phê duyệt, đảm bảo đúng tiến độ và an toàn cho các công trình. Đáp ứng kịp thời có hiệu quả cho sản xuất kinh doanh và phục vụ thông tin Bưu điện.

Hoàn thành cơ bản kế hoạch cải tạo, mở rộng và xây dựng các công trình sớm đưa vào sử dụng. Góp phần tích cực vào việc nhanh chóng ổn định và xây dựng cơ sở hạ tầng mạng lưới Bưu chính viễn thông của Bưu điện tỉnh.

Công tác tài chính kế toán đảm bảo thu, chi đúng chính sách, đúng chế độ và kịp thời, góp phần đẩy nhanh các hoạt động xây dựng cơ bản, các hoạt động Bưu chính Viễn thông và mọi mặt hoạt động khác của Bưu điện tỉnh, giúp Giám đốc thực hiện có hiệu quả công tác quản lý kinh tế, tài chính, chấp hành luật pháp Nhà nước về tài chính, kế toán, quản lý vốn, quản lý tài sản, đảm bảo đúng chế độ của người lao động và làm nghĩa vụ nộp ngân sách cho Nhà nước. Đặc biệt là xúc tiến nhanh việc quyết toán các dự án đầu tư xây dựng cơ bản và xin Tổng Công ty cấp vốn để đáp ứng tiến độ xây dựng, nhanh chóng đưa các công trình vào khai thác trên mạng lưới.

4. Thực hiện các chính sách xã hội: Việc thực hiện các chính sách xã hội được Giám đốc và Công đoàn Bưu điện tỉnh thường xuyên quan tâm. Đảm bảo 100% cán bộ công nhân viên có việc làm, có thu nhập ổn định và ngày một nâng cao, chăm lo chu đáo nơi ăn, ở và làm việc cho cán bộ công nhân viên, hàng năm có hàng trăm cán bộ công nhân viên đương chức, hàng chục cán bộ công nhân viên đã về nghỉ chế độ hưu trí được đi tham quan nghỉ mát điều

dưỡng. Những cán bộ công nhân viên (kể cả cán bộ công nhân viên đã về nghỉ hưu) có hoàn cảnh khó khăn, cán bộ công nhân viên công tác trong ngành về nghỉ chế độ sống trên địa bàn tỉnh đều được Bưu điện tỉnh trợ cấp và đề nghị lên cấp ngành trợ cấp theo chế độ 359, 262 và 867. Riêng về chế độ chính sách theo quy định liên tịch 359 và 262 của Ngành có 499 người được trợ cấp. Trong 5 năm từ năm 1997 đến hết năm 2001, năm nào Bưu điện tỉnh cũng trích quỹ phúc lợi và cán bộ công nhân viên tự trích từ 2 đến 3 ngày lương để thực hiện quỹ đền ơn đáp nghĩa, uống nước, nhớ nguồn, công tác từ thiện ủng hộ trẻ em tật nguyền, di chứng chiến tranh, đồng bào trong nước bị thiên tai lụt lội, trợ cấp cho cán bộ công nhân viên Ngành đang công tác và đã về hưu gặp khó khăn và ủng hộ phụ nữ Cu Ba với tổng số tiền cho các hoạt động trên là hơn 100 triệu đồng. Ngoài ra Bưu điện tỉnh còn nhận phụng dưỡng suốt đời 06 bà mẹ Việt Nam Anh hùng. Phối hợp với Bưu điện Đăk Lăk, Bưu điện Phú Thọ, Bưu điện Sơn La cùng gia đình thân nhân liệt sĩ đưa hài cốt ba liệt sĩ về quê hương. Hàng năm Bưu điện tỉnh còn thực hiện chương trình khuyến khích tài năng trẻ (con cán bộ công nhân viên), mỗi năm thưởng từ hai đến ba chục triệu đồng.

Phong trào văn hoá văn nghệ thể thao kể từ khi tái lập Bưu điện tỉnh đến năm 2001 luôn được lãnh đạo chuyên

môn và Công đoàn các cấp quan tâm chỉ đạo và được toàn thể CBCNV tích cực tham gia. Hàng năm nhân dịp kỷ niệm ngày truyền thống Ngành 15 - 8, Bưu điện tỉnh đã duy trì tốt giải thể thao truyền thống. Các môn bóng chuyền, bóng đá mi-ni, cầu lông và văn nghệ đều được xếp là đơn vị mạnh nhất của tỉnh Hà Nam và được coi là đơn vị nòng cốt của tỉnh. Các hội diễn hội thao của tỉnh tổ chức, Bưu điện tỉnh tham gia năm nào cũng đạt giải nhất, nhì. Hội diễn nghệ thuật quần chúng của ngành Bưu điện kỷ niệm 55 năm ngày truyền thống của Ngành (15/8/1945 - 15/8/2000) tại thủ đô Hà Nội, Bưu điện tỉnh có một tiết mục kịch nói "Bất ngờ", tác giả là đồng chí Kim Văn Đặng - Giám đốc Bưu điện tỉnh biên soạn đạt Huy chương vàng, những tiết mục văn nghệ tham gia hội diễn cụm các tỉnh phía Bắc, Bưu điện tỉnh Hà Nam có 03 tiết mục tham gia đều đạt cả 03 giải là 01 giải Nhất, 01 giải Ba và 01 giải Khuyến khích. Ngoài ra, hàng năm Bưu điện tỉnh đều nhận lời và tiếp đón các đơn vị trong và ngoài tỉnh và ngành Bưu điện đến giao lưu văn nghệ, thể thao tạo nên mối quan hệ tình cảm gắn bó giữa cấp đơn vị, giữa các cấp và Ngành. Từ kết quả công tác chăm lo đời sống và hoạt động các phong trào đã góp phần tạo cho cán bộ công nhân viên phấn khởi, tin tưởng vào sự lãnh đạo của Bưu điện tỉnh, tích cực thi đua lao động sản xuất có năng suất, chất lượng và hiệu quả cao.

Công tác phục vụ an ninh, quốc phòng như: Xây dựng lực lượng tự vệ chiến đấu và bảo vệ cơ quan, lực lượng dự bị động viên, xây dựng lực lượng PCCC, công tác bảo vệ an toàn mạng lưới Bưu chính Viễn thông v.v... được Đảng ủy và Giám đốc Bưu điện tỉnh quan tâm, chỉ đạo cụ thể và tạo điều kiện cho đơn vị hoàn thành tốt nhiệm vụ. Năm nào Bưu điện tỉnh cũng hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ huấn luyện quân sự, huấn luyện phòng cháy chữa cháy, đảm bảo an toàn hệ thống thông tin Bưu điện, bảo vệ an toàn cơ quan, không để xảy ra sai sót. Được cấp trên công nhận là đơn vị quyết thắng, được Tổng cục Bưu điện và Ủy ban nhân dân tỉnh Hà Nam tặng Bằng khen. Riêng đồng chí Kim Văn Đặng, Giám đốc Bưu điện tỉnh được tặng Huy chương vì sự nghiệp an ninh Tổ quốc, đồng chí Ngô Đức Lộc được tặng Bằng khen của UBND tỉnh.

Các hoạt động của Đảng bộ, của Công đoàn Bưu điện tỉnh, của Đoàn thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh và nữ công luôn được củng cố hoạt động có nề nếp. Đảng ủy và Công đoàn Bưu điện tỉnh thường xuyên kết hợp chặt chẽ với Giám đốc Bưu điện tỉnh chăm lo giáo dục chính trị tư tưởng cho cán bộ đảng viên, cán bộ công nhân viên, làm cho mọi người nâng cao tinh thần yêu ngành, yêu nghề, tập trung vào sự nghiệp đổi mới của Đảng. Do đó tinh thần cảnh giác cách mạng nâng cao trước các thủ đoạn dien biến hòa bình của bọn phản động và đế quốc, ra sức thi

đua lao động có năng suất, có chất lượng và hiệu quả cao. Công tác xây dựng, củng cố Đảng và xây dựng các đoàn thể quần chúng vững mạnh được duy trì. Năm năm liền Đảng bộ Bưu điện tỉnh đều đạt Đảng bộ trong sạch vững mạnh, Công đoàn vững mạnh, các đoàn thể vững mạnh. Năm 1997, Công đoàn Bưu điện tỉnh được Công đoàn Bưu điện Việt Nam tặng Bằng khen, năm 1998 đến 2001 đều được Công đoàn Bưu điện Việt Nam tặng Cờ Công đoàn xuất sắc, được Tổng liên đoàn Lao động Việt Nam tặng Bằng khen. Đồng chí Nhiếp Văn Thắng, Chủ tịch Công đoàn được Công đoàn Bưu điện Việt Nam và Tổng liên đoàn Lao động Việt Nam tặng Bằng khen.

Năm 1997, Bưu điện tỉnh được Tổng Công ty tặng Bằng khen, từ năm 1998 đến 2001, Bưu điện tỉnh đều được Tổng Công ty tặng Cờ Thi đua xuất sắc và năm 2001 được UBND tỉnh Hà Nam tặng Cờ Thi đua xuất sắc.

Năm 1999 Bưu điện tỉnh được Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam tặng Cờ Thi đua xuất sắc về công tác an toàn vệ sinh lao động.

Công tác thi đua khen thưởng được Giám đốc, Công đoàn Bưu điện tỉnh coi trọng như một biện pháp hữu hiệu để hỗ trợ và là động lực để thúc đẩy sản xuất kinh doanh và phục vụ Bưu chính Viễn thông đạt hiệu quả cao. Vì vậy nhiều phong trào thi đua như: Phong trào thi đua thực

hiện 5 cuộc vận động, đặc biệt là cuộc vận động xây dựng văn minh Bưu điện, các phong trào thi đua phấn đấu thực hiện vượt mức kế hoạch, phong trào thi đua phát huy sáng kiến, văn hoá văn nghệ, thể thao v.v... liên tiếp được phát động và thu được nhiều thành tích. Năm 1997 vượt mức kế hoạch 6%, năm 1998 vượt mức 6,49%, năm 1999 vượt mức kế hoạch 4%, năm 2000 vượt 8,3%, năm 2001 vượt 9%; năm nào cũng có từ 50 đến 70 sáng kiến được công nhận, làm lợi cho Nhà nước hàng trăm triệu đồng. Được Tổng cục Bưu điện, Tổng Công ty Bưu chính Viễn thông Việt Nam, Ủy ban nhân dân tỉnh Hà Nam, Công đoàn Bưu điện Việt Nam, Tổng liên đoàn Lao động Việt Nam tặng Cờ, tặng Bằng khen, Giấy khen cho tập thể Bưu điện tỉnh, một số đơn vị trực thuộc Bưu điện tỉnh và nhiều cá nhân.

Đặc biệt từ năm 2000 đến năm 2001, kết quả thực hiện các mặt công tác hoạt động khác có nhiều tiến bộ đáng kể như: Chấp hành đầy đủ chế độ nộp thuế và các khoản phải nộp khác theo kế hoạch thu chi tài chính kịp thời, triển khai hướng dẫn giúp cho các đơn vị quản lý tốt tài chính. Quản lý tài sản, vật tư tiền vốn, các khoản nợ được theo dõi cụ thể, không để số dư quá lớn, không để xảy ra tiêu cực trong quản lý tài chính. Tổ chức nghiệm thu, đôn đốc thanh quyết toán các công trình nhanh gọn. Về công tác tổ chức cán bộ được chú trọng. Bưu điện tỉnh đã

bố trí sắp xếp tổ chức sản xuất khoa học, nâng cao chất lượng, hiệu quả quản lý và công tác cán bộ. Việc tuyển dụng và đào tạo thực hiện đúng quy chế chính sách quy định trong luật lao động, trong quy chế của Ngành và Bưu điện tỉnh quy định. Tổ chức hội thi giao dịch viên duyên dáng, kinh doanh giỏi năm 2000 đạt kết quả tốt. Riêng năm 2000 tổ chức tập huấn nghiệp vụ Bưu chính Viễn thông, vi tính, tin học cho 80 lượt cán bộ công nhân viên chức, hiện nay có 76 cán bộ công nhân viên chức đang theo học các lớp trung học, cao đẳng, đại học và trên đại học tại chức và tập trung, trong đó có 22 là nữ. Tổ chức tốt Đại hội Công nhân viên chức từ cơ sở đến Bưu điện tỉnh, hàng năm tiến hành tham gia đóng góp ý kiến xây dựng nội quy, quy chế, bổ phiếu tín nhiệm cán bộ và giới thiệu cán bộ kế cận. Xây dựng phòng truyền thống. Phối hợp với các Ngành tổ chức tổng kết và phát động cuộc thi viết thư Quốc tế UPU lần thứ 30. Đẩy mạnh các hoạt động văn nghệ, thể thao như hội diễn văn nghệ, hội thao truyền thống Bưu điện tỉnh. Tổ chức Đại hội Tổng kết công tác thi đua khen thưởng 10 năm đổi mới, tiếp tục phát động thi đua học tập các tập thể, cá nhân điển hình tiên tiến trong những năm đầu thế kỷ XXI.

Tổ chức thăm hỏi tặng quà các đối tượng chính sách, các bà mẹ Việt Nam Anh hùng. Vận động cán bộ công nhân viên chức ủng hộ đồng bào bị thiên tai, quỹ trẻ thơ, đền ơn đáp nghĩa, vì người nghèo. Tổ chức tham gia phong

trào xanh, sạch đẹp, hưởng ứng tuần lễ Quốc gia an toàn lao động. Tổ chức thi an toàn vệ sinh ở cơ sở và thi an toàn vệ sinh do Liên đoàn Lao động tỉnh tổ chức đạt giải cao của hội thi. Tổ chức khám sức khoẻ định kỳ cho cán bộ công nhân viên và huấn luyện an toàn lao động cho 100% cán bộ công nhân viên. Phong trào xanh, sạch, đẹp, an toàn vệ sinh lao động được Liên đoàn Lao động tỉnh đề nghị Tổng liên đoàn tặng Cờ an toàn vệ sinh lao động xuất sắc. Trong phong trào thi đua năm 2000 đã có 62 lượt cán bộ công nhân viên và 15 tập thể được khen thưởng, 19 quần chúng được kết nạp vào Đảng. Tổ chức Công đoàn và Đoàn thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh được cấp trên công nhận là tiên tiến xuất sắc năm 2000.

Riêng năm 2001, Bưu điện tỉnh cùng với việc tập trung vào làm tốt các công việc tuyển chọn lao động theo quy chế của Bưu điện tỉnh, của Ngành; tiếp tục bố trí để duy trì số 82 cán bộ công nhân viên đang theo học các lớp trung học, cao đẳng và đại học; xây dựng kế hoạch đào tạo theo mô hình sản xuất mới phù hợp với lộ trình của Tổng Công ty; triển khai thực hiện quy chế phân phối thu nhập cho cá nhân và tập thể Bưu điện tỉnh theo quy chế mẫu của Tổng Công ty góp phần thúc đẩy sản xuất kinh doanh phát triển. Thực hiện tốt quy chế dân chủ theo Chỉ thị 30/CT-TW của Bộ Chính trị và Nghị định số 07/1999/NĐ-CP ngày 13/02/1999 của Chính phủ, xây dựng các quy định

tạm thời về tổ chức quản lý và sản xuất cho các đơn vị theo phương án đổi mới quản lý khai thác kinh doanh bưu chính, viễn thông trên địa bàn tỉnh được Tổng Công ty đánh giá là đơn vị triển khai thực hiện tốt. Đồng thời phân phối quỹ tiền lương cho các đơn vị sau khi đã sắp xếp lại lao động đúng quy định... Tiếp tục làm tốt công tác tài chính, kế toán và kiểm toán theo đúng hướng dẫn của Tổng Công ty, góp phần đảm bảo cho hoạt động tài chính lành mạnh, đáp ứng tốt các yêu cầu của sản xuất và đầu tư phát triển của Bưu điện tỉnh.

Đáng chú ý trong năm 2001 là công tác hành chính quản trị, y tế và bảo vệ cơ quan cũng được đảm bảo hoạt động tốt, góp phần tích cực để cho các phòng ban, công ty hoạt động tốt hơn các năm trước. Bưu điện tỉnh còn tổ chức cho cán bộ công nhân viên tham gia cuộc thi tìm hiểu về Đảng, thi an toàn vệ sinh lao động, thi tìm hiểu luật chống ma tuý. Mỗi cuộc thi đều có 98% cán bộ công nhân viên tham gia. Công tác thanh tra tuyên truyền được thực hiện đều đặn, thường xuyên, góp phần thực hiện tốt các nhiệm vụ chính trị của Ngành giao cho Bưu điện tỉnh. Những vấn đề tồn đọng về đơn thư của nhân dân đều được trả lời nhanh gọn, được khách hàng hoan nghênh, chăm lo chu đáo đến việc ăn ở, giải trí, thăm quan nghỉ mát của cán bộ công nhân viên, làm cho cán bộ công nhân viên yên tâm sản xuất phục vụ.

Đặc biệt ngay từ khi tái lập Bưu điện tỉnh Hà Nam Giám đốc đã quan tâm đến công tác tuyên truyền, quảng cáo, giới thiệu các hoạt động Bưu chính Viễn thông của Bưu điện tỉnh trên các phương tiện thông tin đại chúng của tỉnh, của Ngành, xây dựng đội ngũ giao dịch viên duyên dáng kinh doanh giỏi, đội ngũ công nhân chăm sóc thuê bao giỏi, làm danh bạ Bưu điện Hà Nam... đã làm cho khách hàng hiểu cách sử dụng các dịch vụ bưu điện tốt hơn, góp phần vào việc phát triển các dịch vụ bưu chính viễn thông có hiệu quả. Công đoàn và Đảng ủy Bưu điện tỉnh đã phối hợp chặt chẽ tổ chức các phong trào thi đua thực hiện 5 cuộc vận động. Đặc biệt là cuộc vận động xây dựng văn minh Bưu điện lập thành tích chào mừng 55 năm ngày thành lập Công đoàn Bưu điện Việt Nam. Phát huy tinh thần đoàn kết, tự lực tự cường, cùng nhau phấn đấu hoàn thành nhiệm vụ. Vì vậy công cuộc xây dựng và phát triển mạng lưới Bưu chính Viễn thông của tỉnh đã đạt được nhiều thành tích đáng kể và đem lại hiệu quả kinh tế thiết thực.

5. Bưu điện Hà Nam đoàn kết, tin tưởng và lao động sáng tạo vững bước tiến vào thế kỷ XXI

Trên cơ sở phát huy những kết quả đạt được qua 50 năm xây dựng và phát triển, các thế hệ cán bộ công nhân viên Bưu điện tỉnh đã quyết tâm phấn đấu, hoàn thành nhiệm vụ chính trị do Tổng cục Bưu điện, Tổng Công ty Bưu chính Viễn thông Việt Nam, Tỉnh ủy, Ủy ban

nhân dân tỉnh giao cho. Trong những năm sau khi tái lập tỉnh, Bưu điện tỉnh vẫn tiếp tục phát huy tốt truyền thống đó, nhanh chóng xây dựng cơ sở hạ tầng mạng lưới Bưu chính Viễn thông và phát triển Bưu điện Hà Nam không ngừng hiện đại phục vụ tốt nhu cầu thông tin cho tỉnh ủy, UBND tỉnh và các cấp các ngành trong việc lãnh đạo, chỉ đạo công cuộc phát triển kinh tế xã hội, giữ gìn an ninh quốc phòng và phục vụ nhu cầu thông tin Bưu điện của nhân dân. Phấn đấu hoàn thành vượt mức kế hoạch được giao. Với những thành tích của cán bộ công nhân viên chúc ngành Bưu điện tỉnh Hà Nam đã đạt được trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược, đặc biệt giai đoạn từ năm 1945 - 1954, ngày 08 tháng 11 năm 2000, Chủ tịch nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam đã ký Sắc lệnh số 566/KT-CTN quyết định về việc tặng thưởng danh hiệu "*Đơn vị Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân*" cho Lực lượng Giao thông Bưu điện tỉnh Hà Nam. Đây là một niềm tự hào, một vinh dự to lớn mà cán bộ công nhân viên Bưu điện tỉnh Hà Nam được thừa hưởng từ những cống hiến, hy sinh to lớn của các lớp cán bộ tiền bối đã giành được trong những năm kháng chiến chống Pháp và suốt chặng đường Cách mạng của dân tộc.

Đồng chí Kim Văn Đặng - Giám đốc Bưu điện tỉnh Hà Nam thay mặt toàn thể cán bộ công nhân viên Bưu điện tỉnh Hà Nam đọc diễn văn trong buổi lễ trọng thể đón nhận danh hiệu Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân

đã cảm ơn sự quan tâm lãnh đạo của Tổng cục Bưu điện, Tổng Công ty Bưu chính Viễn thông Việt Nam, Tỉnh ủy, Ủy ban nhân dân tỉnh Hà Nam về sự chỉ đạo cụ thể, có hiệu quả, tạo điều kiện cho Bưu điện tỉnh Hà Nam hoàn thành toàn diện, xuất sắc các nhiệm vụ, phục vụ thông tin liên lạc cho các cấp, các ngành và nhu cầu tình cảm của nhân dân trong mọi lúc, mọi nơi, từ năm 1945 - 2001.

GS. TSKH. Hoàng Xuân Nguyên, Ủy viên Hội đồng Quản trị Tổng Công ty BCVT Việt Nam trao Quyết định bổ nhiệm Giám đốc Bưu điện tỉnh Hà Nam cho đồng chí Kim Văn Đặng (ngày 01/7/1997)

D/c Nguyễn Văn Sinh, nguyên Trưởng ty Bưu điện tỉnh Hà Nam
phát biểu tại buổi họp mặt các đồng chí Lãnh đạo tinh và Lãnh đạo Bưu điện tinh
thời kỳ kháng chiến chống Pháp (ngày 26 tháng 10 năm 1997)

Quang cảnh buổi họp mặt các đồng chí Lãnh đạo tinh và Lãnh đạo Bưu điện tinh
thời kỳ kháng chiến chống Pháp (ngày 26 tháng 10 năm 1997)

Các đồng chí Lãnh đạo và cán bộ Bưu điện tinh Hà Nam (thời kỳ 1950 - 1955)
đến chúc mừng sinh nhật đ/c Đỗ Mười, Cố vấn Ban Chấp hành Trung ương Đảng
nhân dịp sinh nhật lần thứ 80 (ngày 02/02/1997)

Các đồng chí Lãnh đạo Tổng cục Bưu điện, Tổng Công ty Bưu chính Việt Nam,
Công đoàn Bưu điện Việt Nam về thăm, làm việc và chụp ảnh lưu niệm
với Lãnh đạo, CBCNV Bưu điện tinh Hà Nam (ngày 18 tháng 12 năm 1998)

Các đồng chí Lãnh đạo Bưu điện tỉnh Hà Nam chụp ảnh lưu niệm
với các cán bộ lão thành cách mạng nguyên là lãnh đạo
và cán bộ Bưu điện tỉnh Hà Nam thời kỳ 1950 - 1955
nhân buổi họp mặt đầu Xuân 1998 tại 18 Nguyễn Du, Hà Nội

Đ/c Nguyễn Văn Sinh, nguyên Trưởng ty Bưu điện tỉnh Hà Nam
thăm lại Hang Voi, xã Khoan Dụ, huyện Lạc Thủy, tỉnh Hòa Bình.
Nơi đặt tổng đài điện thoại của Bưu điện tỉnh Hà Nam
từ tháng 5/1950 đến 7/1954

Các đồng chí nguyên là Lãnh đạo Tỉnh ủy và Bưu điện tỉnh Hà Nam thời kỳ chống Pháp
về dự Hội thảo lịch sử Bưu điện tỉnh Hà Nam

Đ/c Kim Văn Đăng, Bí thư Đảng ủy, Giám đốc Bưu điện tỉnh Hà Nam
phát biểu tại Hội thảo xây dựng phòng truyền thống Bưu điện tỉnh Hà Nam
(ngày 11 tháng 7 năm 2000)

Đ/c Lê Quang Tuấn, nguyên Bí thư Tỉnh ủy Hà Nam phát biểu
tại Hội thảo Lịch sử truyền thống Bưu điện tỉnh Hà Nam
(ngày 19 tháng 12 năm 2000)

Đ/c Đinh Văn Cường, Chủ tịch UBND tỉnh Hà Nam phát biểu
tại Đại hội Thi đua Bưu điện tỉnh Hà Nam (ngày 08 tháng 6 năm 2000)

Đ/c Kim Văn Đặng, Bí thư Đảng ủy, Giám đốc Bưu điện tỉnh Hà Nam phát biểu
tại Hội thảo Lịch sử truyền thống Bưu điện tỉnh Hà Nam
(ngày 19 tháng 12 năm 2000)

Đ/c Vũ Thị Quán, Phó Chủ tịch Công đoàn Bưu điện Việt Nam phát biểu
tại Đại hội Thi đua Bưu điện tỉnh Hà Nam (ngày 08 tháng 6 năm 2000)

Đ/c Đỗ Muời, Cố vấn Ban Chấp hành Trung ương Đảng phát biểu với Lãnh đạo, CBCNV nhân dịp về thăm Bưu điện tỉnh Hà Nam (ngày 05 tháng 10 năm 2000)

Trung đội Tự vệ Bưu điện tỉnh diễu hành qua khán đài trong Lễ Khai mạc Hội thao Quốc phòng Lực lượng vũ trang chào mừng 55 năm ngày thành lập Quân đội Nhân dân Việt Nam và 10 năm ngày hội quốc phòng toàn dân (ngày 22 tháng 12 năm 1999)

Đ/c Kim Văn Đăng, Bí thư Đảng ủy, Giám đốc Bưu điện tỉnh báo cáo tình hình phục vụ thông tin Bưu điện và sản xuất kinh doanh với đ/c Đỗ Muời và Lãnh đạo tỉnh (ngày 05 tháng 10 năm 2000)

Lãnh đạo Bưu điện tỉnh Hà Nam gặp CBCNV công tác tại chiến trường B nhân dịp kỷ niệm 25 năm ngày giải phóng miền Nam (30/4/1975 - 30/4/2000)

Đ/c Nguyễn Huy Luân, Phó Tổng cục trưởng Tổng cục Bưu điện trao Huy chương vì sự nghiệp Bưu điện cho đ/c Phạm Quang Nghị, Bí thư Tỉnh ủy và đ/c Đinh Văn Cường, Chủ tịch UBND tỉnh - chụp ảnh lưu niệm với Lãnh đạo Ngành, tinh và địa phương (ngày 20 tháng 01 năm 2000)

Đ/c Đinh Văn Cường, Chủ tịch và các đ/c Trần Đậu, Vũ Thị Ngọc Thanh, Phó Chủ tịch UBND tỉnh, đ/c Lương Đình Án, Phó Chủ tịch HĐND tỉnh chúc mừng Bưu điện tỉnh Hà Nam nhân buổi họp mặt kỷ niệm 55 năm ngày Truyền thống ngành Bưu điện (15/8/1945 - 15/8/2000)

Ban Tổ chức Hội thao Bưu điện tỉnh chụp ảnh lưu niệm với đội đạt giải Nhất bóng đá mi-ni (tháng 8 năm 2000)

Đội tuyển bóng đá mi-ni (07 người) của Bưu điện tỉnh đạt giải vô địch tinh Hà Nam năm 2000 (ngày 30 tháng 12 năm 2000)

Ban Chấp hành Công đoàn Bưu điện tỉnh Hà Nam nhiệm kỳ 1998 - 2002

Lãnh đạo và CBCNV Bưu điện tỉnh Hà Nam ủng hộ đồng bào bị lũ lụt ở đồng bằng Nam Bộ (ngày 26 tháng 9 năm 2000)

THAY CHO LỜI KẾT

Giao thông liên lạc cách mạng có lịch sử hình thành và phát triển gắn liền với sự ra đời và phát triển của Đảng Cộng sản Việt Nam. Ở đâu có đội ngũ cán bộ của Đảng, ánh sáng cách mạng được chiếu sáng thì ở đó có hoạt động giao thông liên lạc. Cách mạng Tháng Tám năm 1945 đã đem đến một cuộc đổi mới không chỉ đối với nhân dân trong tỉnh, mà còn làm thay đổi toàn bộ mọi mặt hoạt động, trong đó có lĩnh vực giao thông liên lạc. Nhiều cán bộ cách mạng trưởng thành từ trong các đường dây bí mật đã được bồi dưỡng, rèn luyện trở thành cán bộ chủ chốt. Những nhân viên bưu điện dưới thời Pháp thuộc được phát huy những tri thức vốn có để phục vụ cách mạng, từng bước được Đảng bồi dưỡng trở thành những chiến sĩ giao thông liên lạc cách mạng, cống hiến hết sức mình cho nhân dân.

Thực tế cho thấy, ở bất cứ nơi đâu, giao thông liên lạc và bưu điện đều có vai trò tối quan trọng đối với hoạt động của tổ chức Đảng. Song, đối với Hà Nam, đặc điểm nổi bật về tầm quan trọng giao thông liên lạc xuất phát từ vị trí địa lý đặc biệt của tỉnh. Sự ra đời và phát triển của giao thông liên lạc Hà Nam không chỉ thuần tuý có ý nghĩa đối với bản thân địa phương, mà còn liên quan đến nhiều địa phương khác, có khi còn ở một phạm vi rộng lớn hơn. Điều này cũng

quy định cuộc đấu tranh bảo đảm giao thông liên lạc ở Hà Nam trong điều kiện chiến tranh cách mạng phải trải qua tính chất phức tạp hơn, quyết liệt hơn và đòi hỏi sự tổ chức, chỉ đạo đầy thông minh, dũng cảm khi gặp phải sự chống phá điên cuồng của kẻ thù hòng khống chế mọi đường đi lối lại qua đất Hà Nam. Giao thông liên lạc là một bộ phận hữu cơ trong công cuộc kháng chiến toàn diện do Đảng lãnh đạo và trở thành một mặt trận hết sức cơ bản, gắn liền với từng hoạt động của cán bộ, từng phong trào, từng chiến dịch. Sự phát triển của giao thông liên lạc Hà Nam trong thời kỳ kháng chiến chống Pháp gắn liền với những chiến dịch lớn mà Đảng ta phát động trong kháng chiến chống Pháp, như Quang Trung, Hoà Bình,... gắn liền với nhiều hoạt động quan trọng của đồng chí Đỗ Mười.

Đặc biệt, trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược, giao thông liên lạc Hà Nam đã bảo đảm sự thông suốt của đường thư trực, đưa đón cán bộ qua lại giữa các vùng tả ngạn và hữu ngạn, giữa vùng địch hậu và vùng tự do ở phía tây, giữa Liên khu III và khu IV... Bảo đảm được giao thông liên lạc thông suốt trong điều kiện thực dân Pháp tập trung nhiều nỗ lực khống chế Hà Nam bằng một hệ thống đồn bốt kìm kẹp, dày đặc, khủng bố ác liệt,... là một kỳ tích của Đảng bộ Hà Nam.

Luôn nhận thức đúng đắn vị trí, tầm quan trọng của công tác giao thông liên lạc trong chỉ đạo chiến tranh nhân

dân. Từ nhận thức đúng, Tỉnh ủy đã bắt tay xây dựng tổ chức và chỉ thị cho các huyện ủy xây dựng, củng cố bộ máy giao thông liên lạc. Đồng thời, Tỉnh ủy cũng trực tiếp lãnh đạo công tác giao thông liên lạc của huyện và các xã (*Phụ chú 26*), cử cán bộ có đủ phẩm chất, năng lực phụ trách công tác thông tin liên lạc. Tỉnh ủy luôn động viên, biểu dương đội ngũ giao thông liên lạc sau các đợt phục vụ công tác đột xuất, quan tâm chăm lo đời sống của cán bộ, giao thông viên, xây dựng đội ngũ cán bộ đủ năng lực, phẩm chất và bản lĩnh cách mạng, có tinh thần đoàn kết nhất trí. Từ quan điểm đúng đắn về công tác cán bộ, tổ chức Đảng đã xây dựng được một đội ngũ cán bộ giao thông liên lạc từ tỉnh đến cơ sở đảm bảo hoàn thành tốt nhiệm vụ trong những điều kiện khó khăn, nguy hiểm. Trước hết, phải nhấn mạnh đến vai trò tiên phong gương mẫu của cán bộ chủ chốt đã có ý nghĩa tác động trực tiếp đối với toàn bộ đội ngũ. Họ là những tấm gương mẫu mực trong công tác và sinh hoạt, luôn có mặt nơi đầu sóng ngọn gió. Trong hơn 04 năm, Tỉnh ủy lần lượt cử 16 đồng chí vào Ban Giao thông liên lạc Tỉnh ủy, trừ 05 đồng chí do nhu cầu chuyển công tác khác, còn 07/11 đồng chí bị địch bắt, có đồng chí bị địch bắt hai đến ba lần. Ở 05 huyện vùng địch hậu có 04 đồng chí Trưởng phòng Bưu điện ở 04 huyện bị địch bắt đều giữ vững phẩm chất, tìm cách thoát khỏi tay giặc trở về tiếp tục công tác.

Được sự chăm lo xây dựng của Đảng, đội ngũ cán bộ giao thông liên lạc vừa đông về số lượng, vừa mạnh về chất lượng. Họ xuất thân từ thành phần cơ bản, bản thân và gia đình đã chịu trăm đắng nghìn cay vì sự áp bức, bóc lột của thực dân, phong kiến nên có tinh thần yêu nước, thiết tha với độc lập, tự do, tự nguyện đứng vào đội ngũ kháng chiến. Trước khó khăn không nản chí, trước nguy hiểm không sờn lòng, kiên trì bám đất bám dân, đêm đêm lên đường làm nhiệm vụ, ngày ngày tham gia sản xuất, hòa mình trong nhân dân, tạo nên một tình cảm đi dân nhớ, ở dân thương. Khi thi hành nhiệm vụ thì mưu trí, dũng cảm, người trước ngã, người sau tiến lên. Gặp tình huống một mất một còn với địch thì sẵn sàng hy sinh về phần mình để bảo vệ bí mật cho Đảng, bảo đảm an toàn tính mạng cho cán bộ và đồng đội, không để lọt một công văn vào tay địch, không để một cán bộ nào bị bắt hoặc bị hy sinh. Nhiều gương sống anh dũng, chết vẻ vang, để lại trong lòng dân niềm tiếc thương vô hạn, đòi đòi khâm phục.

58 chiến sĩ giao thông liên lạc Hà Nam đã hy sinh vì Tổ quốc trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược⁽¹⁾, 252 đồng chí bị địch bắt trong các cuộc phục kích của địch trên đường công tác hoặc trong hầm bí mật khi địch càn quét. Trong số các đồng chí bị địch bắt, nhiều

⁽¹⁾ Tên, tuổi, quê quán được ghi trên bia tưởng niệm Tổ quốc ghi công đặt tại Nhà Truyền thống của Bưu điện Hà Nam.

đồng chí bị địch bắt nhiều lần. Nhiều người đã bị mọi cực hình tra tấn rất dã man của kẻ địch nhưng vẫn giữ vững khí tiết kiên trung cách mạng, giữ vững bí mật đường thư và cơ sở. Đó chính là sự biểu thị lòng trung thành tuyệt đối với Đảng, giữ trọng nghĩa với nhân dân. Tất cả các đồng chí thoát khỏi nhà tù đều trở về công tác, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ, dù ở bất kỳ cương vị nào.

Không ngừng chăm lo kiện toàn tổ chức quần chúng làm cơ sở để chăm lo mọi mặt đời sống cho cán bộ, nhân viên. Công đoàn Bưu điện Hà Nam là một tổ chức quần chúng mạnh, chố dựa tin cậy của Đảng bộ và chuyên môn, có vị trí xứng đáng đối với Liên hiệp Công đoàn tỉnh Hà Nam và Công đoàn Bưu điện Liên khu III. Công đoàn đã đóng vai trò quan trọng trong công tác giáo dục chính trị - tư tưởng và tổ chức vận động phong trào thi đua, biểu dương người tốt việc tốt, xây dựng đơn vị điển hình, bồi dưỡng nhân tố tích cực, tạo nguồn bổ sung cán bộ phụ trách các tổ công tác, chăm lo việc tăng gia sản xuất, cải thiện đời sống, xây dựng hạnh phúc gia đình cho đoàn viên, xây dựng nên một tập thể sống và chiến đấu mạnh về lý trí, giàu về tình cảm.

Phát huy vai trò cách mạng to lớn của nhân dân trong phục vụ giao thông liên lạc, bảo vệ cán bộ. Nhân dân trong tỉnh nêu cao tinh thần cách mạng kiên cường, trung thành với đường lối kháng chiến do Đảng và Bác Hồ khởi xướng

và lãnh đạo. Là những người đã từng sống dưới chế độ thực dân, phong kiến với khốn khổ trăm bể, rồi được chứng kiến những giá trị dân chủ dưới chế độ mới mà Cách mạng tháng Tám đem lại, nhân dân Hà Nam làm hết sức mình để bảo vệ một chế độ đấu tranh vì bản thân lợi ích của họ. Khi địch đánh chiếm Hà Nam, dưới sự lãnh đạo của Đảng, nhân dân trong tỉnh đã không tiếc sức người, sức của tích cực tham gia, ủng hộ kháng chiến. Nhân dân nhận rõ tầm quan trọng của công tác giao thông liên lạc, rất mến phục, yêu quý các anh chị em “đường dây” nên đã sẵn sàng giúp đỡ nơi ăn, chốn ở, coi anh chị em như con em trong gia đình, giúp giao thông liên lạc quan sát, nắm tình hình địch, xoá dấu vết để lại sau mỗi chuyến đường thư đi qua, cho giao thông liên lạc đào hầm bí mật trong nhà bất chấp nguy hiểm xảy ra, khi địch phát hiện có thể bị giết, nhà cửa bị đốt phá. Khi anh chị em bị địch bắt, cơ sở tìm cách thăm dò nơi giam giữ, tổ chức lên đồn bốt đấu tranh với địch đòi chúng thả con em. Khi có người hy sinh, cơ sở tìm cách lấy thi hài về chôn cất. Khi ốm đau, được cơ sở chăm sóc cơm cháo, thuốc thang. Hàng trăm cơ sở đã đùm bọc, bảo vệ anh chị em để giữ cho mạng lưới giao thông liên lạc luôn luôn thông suốt. Trong điều kiện chiến tranh phải hết sức chú ý đến phương pháp đấu tranh đặc thù của người chiến sĩ làm giao thông liên lạc. Trong đó nguyên tắc tối quan trọng hàng đầu là phải đảm bảo bí mật tuyệt đối, sử dụng linh hoạt mọi phương pháp, mọi lực lượng để hoàn

thành được nhiệm vụ. Khi gặp hoàn cảnh khó khăn, người chiến sĩ giao thông liên lạc không phải tiến công đánh địch để mở đường đi tới, mà phải tìm mọi kẽ hở, tranh thủ mọi điều kiện, nghiên cứu kỹ lưỡng tình hình để tìm ra phương án tối ưu luôn tránh địch mà đi.

Giao thông liên lạc và Bưu điện Hà Nam trong quá trình vừa chiến đấu, vừa trưởng thành đã có những chuyển biến quan trọng trên nhiều mặt. Đó là việc không ngừng tăng cường đổi mới các trang thiết bị và củng cố mạng lưới bảo đảm giao thông liên lạc luôn thông suốt trong mọi tình huống; sự nâng cao về trình độ và phẩm chất của đội ngũ cán bộ, nhân viên; sự thăng tiến về đội ngũ phục vụ... Từ chỗ hoạt động mang tính phục vụ đã từng bước chuyển sang hạch toán trong điều kiện cuộc kháng chiến đầy khó khăn thử thách. Đây là những bước chuyển mình đầu tiên tạo tiền đề cho sự xác lập một cung cách làm mới khi hoà bình lập lại.

Sự ra đời và phát triển của Giao thông liên lạc và Bưu điện Hà Nam trong chẳng những đóng góp to lớn vào nhiệm vụ cách mạng trong hoàn cảnh lúc bấy giờ, mà còn đặt nền móng cho toàn bộ quá trình phát triển của ngành Bưu điện tỉnh sau này. Giao thông liên lạc của tỉnh Hà Nam trong những năm kháng chiến chống thực dân Pháp, đến quốc Mỹ và xây dựng chủ nghĩa xã hội. Xứng đáng là những nét son trong sủ vàng truyền thống của ngành Bưu điện Việt Nam.

Tháng 7 năm 1997, Bưu điện tỉnh Hà Nam được tái lập với bộn bề khó khăn, thiếu thốn. Toàn tỉnh chỉ có 05 tổng đài với 3.760 số, bình quân 0,46 máy/100 dân, có 29 Bưu cục, đường thư cấp II được vận chuyển bằng xe đạp, xe máy, đội ngũ cán bộ công nhân viên chức vừa yếu, vừa thiếu... Được Tổng cục Bưu điện, Tỉnh ủy, UBND tỉnh và Tổng Công ty Bưu chính Viễn thông Việt Nam quan tâm giúp đỡ, được nhân dân trong tỉnh Hà Nam thương yêu ủng hộ. Bưu điện tỉnh Hà Nam đã vượt qua khó khăn gian khổ để phát triển. Vì vậy sau gần 5 năm tái lập, Bưu điện tỉnh Hà Nam đã xây dựng được một cơ sở vật chất kỹ thuật tương đối hoàn chỉnh, thiết bị Bưu chính Viễn thông và phương tiện vận chuyển đã được trang bị hiện đại hóa với tốc độ cao.

Đến nay Bưu điện Hà Nam đã có ăng-ten tự đứng ở trung tâm tỉnh và các huyện. Thay thế và lắp đặt mới 17 tổng đài điện tử kỹ thuật số. Trang bị đường truyền vi ba số và hoà mạng quốc gia quốc tế. Nâng dung lượng tổng đài toàn tỉnh lên trên 23.000 số. Toàn tỉnh đã có trên 18.000 máy điện thoại (trong đó có 113 máy Fax, gần 3.000 máy di động trả trước và trả sau). So với năm 1997 tăng gần 5 lần, 100% các xã và các thôn đều có máy điện thoại, mạng lưới Bưu cục được phát triển nhanh, đến nay đã có gần 200 điểm phục vụ công cộng, bao gồm 98/114 xã có điểm Bưu điện - Văn hoá xã, 01 Bưu cục trung tâm tỉnh, 05 Bưu cục trung tâm huyện, 32 Bưu cục III và

nhiều ki-ốt đang hoạt động. Nhiều dịch vụ bưu chính viễn thông mới được triển khai như: Điện hoa, chuyển tiền nhanh, chuyển phát nhanh, 108, Bưu chính ủy thác, tiết kiệm Bưu điện được nhân dân rất hoan nghênh. Các thiết bị phục vụ khai thác Bưu chính từng bước được hiện đại hóa như: Cân điện tử, máy in cước, máy vi tính v.v... phương tiện vận chuyển được trang bị ô tô chuyên Ngành. Trên 90% đường thư nội huyện được chở bằng xe máy, 100% xã đã có bão trong ngày. Hợp lý hóa rút ngắn hành trình đường vận chuyển thư báo, công văn từ tỉnh đến người nhận từ 05 đến 08 giờ so với trước đây. Các dự án cáp quang nội hat, cáp cống bể trung tâm tỉnh, trung tâm huyện đã được thực hiện, mạng ngoại vi được phát triển rộng khắp. Đến nay Bưu điện tỉnh Hà Nam đã đủ sức đáp ứng mọi yêu cầu thông tin Bưu chính Viễn thông trong nước và quốc tế với thời gian nhanh nhất.

Trên 50 năm chiến đấu hy sinh, xây dựng và trưởng thành, cán bộ công nhân viên Bưu điện tỉnh Hà Nam ngày nay luôn kế tục truyền thống vẻ vang của các thế hệ cha anh đi trước, góp phần giành thắng lợi chung cho dân tộc, cần mẫn, năng động, sáng tạo tổ chức mạng lưới thông tin phục vụ đắc lực cho sự nghiệp Cách mạng của Đảng qua từng thời kỳ lịch sử và nhu cầu thông tin cho xã hội.

Trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp ngoài phần thưởng cao quý được Đảng và Nhà nước tặng thưởng

danh hiệu "Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân" tập thể và cán bộ công nhân viên Bưu điện tỉnh Hà Nam còn được tặng thưởng:

- 06 Huân chương Độc lập hạng Ba.
- 05 Huân chương Lao động hạng Ba.
- 10 Huân chương Kháng chiến hạng Nhất.
- 30 Huân chương Kháng chiến hạng Nhì.
- 57 Huân chương Kháng chiến hạng Ba.
- 18 Huân chương chiến thắng hạng Ba
- 500 Huy chương Kháng chiến hạng Nhất và hạng Nhì.

Nhiều đồng chí được bầu là Chiến sĩ thi đua của tỉnh và của khu. Hai chiến sĩ được đi dự Đại hội Anh hùng chiến sĩ thi đua toàn quốc năm 1952 được tổ chức tại Việt Bắc.

Giữ vững phật huy truyền thống của cha anh từ năm 1965 đến năm 1975, giao thông liên lạc Hà Nam đã được Nhà nước tặng thưởng:

- 03 Huân chương Lao động hạng Ba.
- 06 Bằng khen của Chính phủ.
- 04 lần được tặng Cờ Thi đua xuất sắc của UBND tỉnh.
- 900 cá nhân được tặng Huân chương, Huy chương Kháng chiến chống Mỹ các hạng.
- 18 Chiến sĩ thi đua cấp tỉnh.

- 76 Chiến sĩ thi đua cấp cơ sở.

Trong những năm đổi mới được Nhà nước tặng thưởng:

- 01 Huân chương Lao động hạng Nhất.
- 03 Huân chương Lao động hạng Ba.
- 01 Bằng khen của Chính phủ.

Từ năm 1994 đến năm 2002 liên tục được tặng Cờ Thi đua xuất sắc của Tổng Công ty Bưu chính Viễn thông Việt Nam:

- 01 cá nhân được Huân chương Lao động hạng Ba.
- 02 Bằng khen của Chính phủ.
- 05 cá nhân được công nhận là Chiến sĩ thi đua cấp Ngành.
- 52 lượt cá nhân được công nhận là Chiến sĩ thi đua cấp cơ sở.

Đặc biệt từ năm 1997 đến nay Bưu điện tỉnh được tặng thưởng:

- 01 Cờ Thi đua xuất sắc của UBND tỉnh Hà Nam.
- 03 Cờ Thi đua xuất sắc của Công đoàn Bưu điện Việt Nam.
- 02 Bằng khen của Tổng Công ty, Công đoàn Bưu điện Việt Nam.

- 02 Bằng khen của Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam.
- 01 Cờ xanh sạch đẹp của Tổng Liên đoàn.

Các đơn vị cơ sở được tặng thưởng:

- 01 Bằng khen của Chính Phủ.
- 04 Cờ Thi đua xuất sắc của Tổng cục Bưu điện Việt Nam.
- 05 Cờ Thi đua xuất sắc của Tổng Công ty Bưu chính Viễn thông Việt Nam.
- 04 Cờ và 04 Bằng khen của Công đoàn Bưu điện Việt Nam.
- 05 Cờ Thi đua xuất sắc của UBND tỉnh Hà Nam.
- 08 Bằng khen của UBND tỉnh.

Nhiều cá nhân được tặng Bằng khen của Ngành, của UBND tỉnh, của các Ngành trung ương và địa phương trong các phong trào thi đua.

Những thành tích Bưu điện tỉnh Hà Nam đã đạt được trong hơn nửa thế kỷ qua là rất trân trọng và đáng tự hào, trong đó có thành tích đặc biệt xuất sắc trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược. Cán bộ công nhân viên chức Bưu điện tỉnh Hà Nam xứng đáng với truyền thống "*Trung thành, dũng cảm, tận tụy, sáng tạo, nghĩa tình*" của ngành Bưu điện.

Cán bộ công nhân viên Bưu điện tỉnh Hà Nam vô cùng vinh dự và tự hào về những thành quả đã đạt được trong từng thời kỳ lịch sử của dân tộc. Có được những thành quả đó, trước hết là nhờ tinh thần lao động cần mẫn, không quản khó khăn gian khổ, tự lực, tự cường vươn lên hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao của lớp lớp cán bộ công nhân viên Bưu điện tỉnh Hà Nam. Thành quả đạt được là mồ hôi, công sức trí tuệ và nhiều khi cả bằng xương máu của các thế hệ xây đắp lên. Trách nhiệm những người làm công tác thông tin Bưu điện tỉnh Hà Nam hôm nay và mai sau sẽ nguyện mãi mãi phấn đấu để xứng đáng với truyền thống của Ngành, của Bưu điện tỉnh nhà và của quê hương Hà Nam thân yêu. Phát huy dân chủ, đoàn kết thống nhất trong mọi chủ trương, mọi hành động, năng động và sáng tạo tiếp tục phát triển mạng lưới Bưu chính Viễn thông của tỉnh nhà không ngừng hiện đại hóa đáp ứng tốt yêu cầu phục vụ Đảng, Nhà nước, thỏa mãn nhu cầu phục vụ nhân dân. Tổ chức quản lý tốt, chấp hành luật pháp nghiêm, sản xuất kinh doanh có hiệu quả cao. Cùng với toàn Ngành bước vào giai đoạn cạnh tranh và hội nhập thắng lợi trong thế kỷ XXI.

PHỤ CHÚ

[1]. Về sau hầu hết đã theo Đảng suốt 9 năm trường kỳ kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược. Một số trở thành đảng viên như đồng chí Phạm Văn Phiệt, Trưởng trạm C; đồng chí Nguyễn Đình Tuyết, Phó trạm B; Ngô Văn Hiển, Trưởng phòng Bưu điện Thanh Liêm, Trưởng đài điện vụ Chi Nê,... Có những anh em viên chức ngoài Đảng được cử làm Phó Thư ký Công đoàn Bưu điện tỉnh, được bổ nhiệm làm Phó Trưởng ty như ông Phan Văn Mẫn hoặc được cử vào Ban Chấp hành Công đoàn, phụ trách bộ phận Bưu vụ như ông Hoàng Long Xích... Đa số anh em kiểm khán (thợ dây) trở thành đảng viên, là lực lượng nòng cốt của đài điện vụ Chi Nê như đồng chí Nguyễn Văn Quảng năm 1957 làm thư ký Công đoàn Bưu điện Hà Nam, đồng chí Khảm, đồng chí Châu,....

[2]. Cán bộ có mang tài liệu, sổ tay công tác thì gói cẩn thận, để vào túi tư trang vừa chắc chắn, vừa dễ lấy. Nếu gặp địch phục kích mà khi không có khả năng chạy thoát thì phải tìm cách thủ tiêu bằng được tài liệu, chuẩn bị lời khai nếu sa vào tay địch. Cự ly đi đường giữa người nọ cách người kia được quy định cụ thể. Mọi người đều không

được hút thuốc, tránh tạo ra các tiếng động hoặc âm thanh to, nếu ho không thể kìm được thì phải dùng tay bịt miệng, cố gắng giảm tiếng ho đến mức nhỏ nhất. Không được để vương vãi bất cứ gì trên đường đi. Lúc vượt đường, có tín hiệu an toàn thì theo chỉ dẫn của giao thông viên, người nọ bám người kia mau lẹ. Khi qua sông hay đồng nước phải dùng thuyền, theo chỉ dẫn của giao thông viên mà bình tĩnh lên thuyền theo đúng trật tự và số lượng người của từng thuyền. Khi lội ruộng gần khu dân cư, gần đường đi, lối lại thì phải nâng cao chân, đưa bàn chân nghiêng lên khỏi mặt nước, nhẹ nhàng hạ mũi bàn chân xuống trước, tránh gây tiếng động bì bõm và tạo sóng mạnh, vỗ vào bờ ruộng, chân đường. Nếu gặp phi pháo, phục kích thì không chạy tán loạn, bình tĩnh ẩn nấp tại chỗ, hoặc nơi gần nhất. Nếu gặp phi pháo bắn dữ dội thì nên nằm ngay vào hố đạn mà địch vừa bắn thì rất an toàn. Việc tiếp tục đi nữa hay trở lại đều phải tuân thủ sự hướng dẫn của giao thông viên.

[3]. Nhà bà Tâm mở quán bán hàng, nên bọn lính ngụy hay lui tới tán tỉnh cô Ngà. Một đêm, cô Ngà đang làm nhiệm vụ cảnh giới khu vực bến đò Kim Thượng thì bị địch phục kích bắt đem về bắt Vân Chu. Sáng hôm sau bà Tâm nói với bố chồng là cụ Hàn Chu cùng lên bắt Vân Chu dùng lý lẽ đấu tranh đòi chúng phải thả cô Ngà. Cụ Hàn Chu nói tiếng Pháp, thuyết phục tên đồn trưởng người

Pháp. Cuối cùng, chúng phải thả cô Ngà. Một lần, tổ công tác đang hội ý trong nhà bà Tâm, một tốp lính sục vào, cô Ngà đã khéo léo, vồn vã chào mời để trì hoãn thời gian giúp đồng chí Đặng và đồng chí Nga kịp thời rút xuống hầm bí mật.

[4]. Trong buồng, cụ Mẫu dựng thêm bức vách đầu hồi. Giữa hai ngăn vách, cụ đặt một chõng tre, lối vào nhỏ, cụ đặt chắn hai bồ thóc chặn lên. Khi nào động, hai đồng chí trốn vào đó. Một lần, chúng bắt được đồng chí Khanh và đem cụ ra đánh đập rất dã man. Rất trung kiên, trước sau cụ chỉ nhận anh Khanh là con một của mình, cụ giấu con chỉ nhầm trốn đi lính. Với lý lẽ có vẻ xác đáng và được nhân dân kéo đến ủng hộ, bọn địch đành phải bỏ đi.

[5]. Một lần có công văn hỏa tốc, hẹn giờ rất ngặt nghèo, từ Xích Thổ gửi cho Tỉnh ủy Hà Nam (bộ phận trong địch hậu), mọi người đang bắn khoăn, tìm kế. Bởi lẽ, khu vực quốc lộ 1, đường 60 địch đang kiểm soát rất khắt khe, công văn đang ở trạm B3 (Hoàng Tây) rất khó khăn chuyển tiếp đúng giờ hẹn đến cơ quan nhận. Với quyết tâm cao, đồng chí Tiếp hăng hái nhận nhiệm vụ, chấp nhận cách làm mạo hiểm. Mang vào người bộ trang phục đúng như một tên lính ngụy, đồng chí Tiếp bình thản lên quốc lộ 1, qua bốt Đồng Văn giữa ban ngày không gặp trở ngại gì, nhưng khi đến Thần Quy (Duy Tiên), bị bọn lính bảo an vị trí tề vũ trang ngăn lại hỏi giấy tờ. Đồng chí đã nghiêm

khắc nhìn thẳng vào chúng “tôi đi thực hiện một nhiệm vụ đặc biệt của sếp, các anh muốn kiểm tra thì phải lập biên bản, nếu chậm trễ các anh phải chịu trách nhiệm với sếp bốt Đồng Văn”. Bọn lính chữ nghĩa dốt nát lại không sẵn giấy bút và sợ bị liên lụy, cắn nhầm rồi phẩy tay cho đi. Đồng chí đã hoàn thành nhiệm vụ một chuyến hỏa tốc đầy mưu trí và táo bạo.

[6]. Đồng chí Phạm Văn Huỳnh bị địch bắn chết tại nhà bà Phó Chuông, thôn Lương Xá, xã Yên Bắc. Đồng chí Cải bị địch bắn chết tại cánh đồng thôn Ngô Xá. Đồng chí Tiếp bị tề thôn Bèo bắn chết trên cánh đồng thôn Doãn. Ba nữ đồng chí Nguyễn Thị Sớm, Mít, Bẩy bị chết do đại bác địch bắn trúng thuyền⁽¹⁾. Đồng chí Khanh, trạm B3, bị địch bắt tại thôn Kim Lũ; đồng chí Sỹ bị địch bắt tại hầm bí mật gần đường số 1. Đồng chí Nguyễn Thị Tuyền, giao thông viên Bưu điện Thanh Liêm bị địch phục kích bắn chết trên đường 1 khi lên bám đường làm nhiệm vụ trinh sát. Đồng chí Vũ Văn Tùng, bị đại bác địch bắn chết trên đường công tác tối ngày 19 tháng 5 năm 1951.

[7]. Một tối tháng 5 năm 1951 các đồng chí trạm C lên cảnh giới đường 21 đoạn thôn Mai Linh sang Hoàng Xá (xã Liêm Phong), khi thấy bọn địch rút hết quân về bốt cầu Ghéo, đã phát tín hiệu an toàn để đồng chí Nguyễn

⁽¹⁾ Ở Đường Lão, xã Tiên Phong.

Văn Bổng dẫn đoàn 20 cán bộ vượt đường 21. Khi đoàn cán bộ dừng lại ở điểm quy định, đồng chí Bổng lên mặt đường trước thì gặp mấy tên địch ém lại mà các đồng chí cảnh giới trước đó không phát hiện được. Tình thế nguy kịch, đồng chí Bổng chỉ kịp “ra lệnh” cho các đồng chí cảnh giới quay lại dẫn đoàn cán bộ rút lui, còn mình chạy một hướng khác thu hút địch. Bọn địch đuổi theo, đồng chí ném lựu đạn về phía đội hình địch. Sau khi hoàn hồn, bọn địch đuổi bắn loạn xạ rồi chạy về bốt. Đồng chí Bổng đã anh dũng hy sinh.

[8]. Lúc này, một cuộc đối thoại ngắn giữa đồng chí Đỗ Mười với đồng chí Thiện đã diễn ra:

- *Cậu có đường thư đặc biệt vẫn thông suốt được với ta ngắn, sao lại không cho mình sang được?*

- *Thưa anh, đường thư đặc biệt chỉ chuyển được công văn hỏa tốc, chứ chưa đưa anh sang được.*

- *Tại sao?*

- *Nếu không may, chúng tôi sa vào tay địch hoặc bị hy sinh thì cách mạng bị tổn thất nhỏ. Nhưng nếu rơi vào anh thì cách mạng tổn thất lớn quá. Chúng tôi không thể...*

- *Hay chúng ta sang phía Hưng Yên?*

- *Vâng! Chúng tôi đã nghĩ tới và đã cử người gấp Huyện ủy Duy Tiên và trạm B6 tìm cách liên lạc với Hưng Yên.*

[9]. Giặc Pháp hoạt động ban đêm, ta dùng hình thức hợp pháp, nửa hợp pháp đi ban ngày. Nǎm được quy luật hoạt động của chúng, ta tranh thủ vượt đường, vượt sông sau lúc hoàng hôn, lúc tranh sáng tranh tối, lúc gà gáy sáng, lúc giữa trưa, khi tan phiên chợ, giờ bà con đi làm đồng về, khi gặp đám tang, đám cưới,... Tắc đoạn này, bến này thì ta đi đoạn khác, bến khác. Địch phục kích đoạn trên ta đi đoạn dưới; phục phía dưới ta đi phía trên; phục hai đầu, ta đi vào giữa. Chúng sơ hở chỗ nào ta vượt qua chỗ ấy. Mỗi chiến sĩ giao thông liên lạc như một chiến sĩ đặc công. Nhờ đó, đường thư hỏa tốc luôn luôn thông suốt, đường thư thường xuyên có ngày không dẫn cán bộ đi được, nhưng bưu phẩm vẫn lưu thoát. Cán bộ không đi được nhiều thì đi ít. Có cán bộ hoặc công việc đặc biệt đều phải đảm bảo dẫn đi được nhanh nhất và an toàn tuyệt đối.

[10]. Đồng chí Vũ Tuyến cùng cộng sự đi khai thông đường thư, khi vừa vượt phòng tuyến trắng, tới vành đai đường 21 thì sa vào ổ phục kích của địch và bị bắt. Nhóm đồng chí Trịnh Văn Nghĩa phải tiếp tục đi khai thông. Gần trưa ngày 15-8-1951, nhóm của nữ đồng chí Tải trà trộn với dân làm đồng, làm nhiệm vụ cảnh giới cho nhóm đồng chí Nghĩa vượt sông Đáy. Nhóm vẫn bám sát đồng chí Tải đều đêu một khoảng cách. Trên ven mặt đường, đồng chí Tải ra ám hiệu an toàn, cả nhóm nhanh nhẹn đi lên dốc. Đồng chí Tải vừa sang khỏi mặt đường đã bị tốp địch phục

kích chọp ngay, nhét giẻ vào mồm, đẩy vào một chỗ khuất, rồi tra khảo truy tìm thông tin. Đồng chí trả lời hợp lý, nói trôi chảy về công ăn việc làm như một người địa phương. Thấy đồng chí chậm chạp, không có gì đáng ghi ngờ, sau vài giờ chúng phải thả ra. Còn đồng chí Nghĩa vẫn không hay biết việc đồng chí Tải bị bắt, tiếp tục vượt đường đi tiếp cũng bị bọn phục kích bắt. Bọn địch đem đồng chí Nghĩa về bốt Kinh Thanh tra khảo, đánh đập, sau vài ngày thì chuyển lên nhà giam Phủ Lý. Tiếp đó bị đưa sang trại tập trung tù nhân bên Thái Bình, rồi từ Thái Bình lại bị đưa về giam ở Nhà máy chai (Nam Định).

[11]. Khi đồng chí Chủ đã thoi thóp, chúng mới quăng xuống chân bốt. Đồng chí Kỳ đã vận động bà con lên bốt xin đồng chí Chủ ở trong tình trạng "thập tử nhất sinh" đem về. Được bà con và đồng đội chăm sóc, đồng chí dần dần hồi phục sức khoẻ, rồi lại tiếp tục công tác. Một lần, đồng chí đem công văn hỏa tốc của Huyện ủy sang xã Trác Văn hoàn thành nhiệm vụ, khi trở về bị bọn địch phục kích bắn gãy chân, rồi đem giam ở bốt Hoà Mạc. Với tinh thần sắt đá, đồng chí đã vượt qua đau thương lớn lao đó, tiếp tục hoàn thành nhiệm vụ, trong khi chồng cũng bị hy sinh⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Chồng đồng chí Chủ là đồng chí Giao, cán bộ Tỉnh Đoàn, hy sinh trong một trận chống càn.

[12]. Đồng chí Cau lén trước, vừa tới mặt đường, thì bị đèn pha của bọn lính bốt Cầu Ghéo phục kích chiếu về hướng mình. Địch chưa kịp nổ súng, đồng chí bình tĩnh, thong thả từng bước ngược chiều đèn pha đi về phía chúng. Đồng chí không chạy nên bọn lính cũng không mất công sức đuổi bắt. Thời gian chậm chạp ấy đủ để các đồng chí đi sau dẫn cán bộ trở lại an toàn. Bọn lính đưa đồng chí về bốt tra khảo. Trước sau, đồng chí chỉ một mực nói là đi kiểm cá ban đêm. Bọn địch đem đồng chí giam ở Phủ Lý bảy tháng trời, không khai thác được gì cuối cùng phải thả.

[13]. Một đêm, Quý làm nhiệm vụ viễn tiêu trên đèo Đống Lương, đoạn giữa bốt Ngǎm và bốt An Lão, Quý sa vào ổ phục kích của địch. Chúng mừng vui, lần này hy vọng sẽ tìm ra đầu mối giao thông liên lạc của ta, bõ công hàng tháng truy lùng, phục kích. Trong những ngày ở bốt An Lão, kẻ địch giở thủ đoạn giả nhân, giả nghĩa đối xử tốt với Quý. Chúng nghĩ rằng, chỉ dùng lời lẽ ngọt ngào, dụ dỗ con người còn trẻ trung này là có thể khai thác được bí mật "đường thư". Dùng biện pháp "mềm" không thành công, chúng chuyển sang dọa nạt, rồi đưa Quý xuống chân bốt An Lão lột quần áo, quần bông tẩm xăng vào hai đầu vú, treo lên cành cây. Bọn lính mặt mày tái xám, tên đồn trưởng Tây mặt đỏ rực, lơ lửng tiếng Việt quát "mày có khai không?". Không khuất phục được người con gái kiên trung, tên đồn trưởng ra lệnh cho lính bắn Quý, song do tinh

thần khiếp đảm, không tên nào dám ra tay. Cuối cùng, tên đồn trưởng phải hành động, nhưng cũng run tay, ném loạt đạn đầu bắn trượt, loạt đạn thứ hai mới bắn trúng. Quý ngã xuống khi đang ở tuổi 19. Trước lúc hy sinh, Quý còn hô lớn: "Đảng Lao động Việt Nam muôn năm!", "Bác Hồ muôn năm!", làm cho chính kẻ thù cũng phải run sợ, kính nể. Bà con ta bị chúng đồn đến xem cuộc hành quyết Quý để khủng bố tinh thần, đã thét lên "Quân dã man! Quân giết người". Càng thương xót Quý bao nhiêu, ý chí căm thù giặc càng dâng cao.

[14]. Trạm B6 đã tổ chức một chuyến đưa đồng chí Văn Tiến Dũng từ nhà bà Thìn ra nhà bà Miều. Chờ địch đổi gác ở chốt Hoàng Lý, đồng chí Khoáng đã hướng dẫn đồng chí Văn Tiến Dũng vượt qua quốc lộ 1 lúc đồng chí đang lên cơn sốt. Khi đang đi trên cánh đồng Thọ Lão, thì bọn phục kích đêm bắn hàng loạt đạn về phía cánh đồng. Đồng chí Khoáng liền ghé vai cõng cán bộ đi đường, người bảo vệ đi phía sau. Đoàn sang đến Khả Phong thì trời vừa sáng. Cùng đi với đồng chí Văn Tiến Dũng còn có đồng chí thư ký và gần một tiểu đội bảo vệ. Khi nghỉ tại Đôn Lương, đồng chí phụ trách đơn vị bảo vệ đặt vấn đề cho đánh địch để mở đường, nếu cần thì xin thêm bộ đội địa phương. Cách này không phù hợp với phương thức hoạt động giao thông liên lạc. Giao thông liên lạc là phải tránh địch mà đi, chứ không đương đầu với chúng. Dương đầu

với chúng không bảo vệ được cán bộ, không bảo vệ được bí mật đường thư. Vì vậy, khi vượt đường 1 chỉ có đồng chí Văn Tiến Dũng và đồng chí thư ký đi theo, đơn vị bảo vệ ở lại Đôn Lương đi vào chuyến sau.

[15]. Đó là vào một đêm đông năm 1951. Nhóm đồng chí Khoáng đón đồng chí Đỗ Mười tại bờ sông Châu Giang, do các đồng chí trạm Đ đón từ tả ngạn sang. Đồng chí Khoáng dẫn đồng chí Đỗ Mười vượt đường 60 về nghỉ tại cơ sở nhà bà Thìn ở thôn Đôn Lương, xã Yên Bắc (Duy Tiên) vào lúc 1 giờ sáng. Từ đây ra vùng tự do khó khăn nhất là vượt quốc lộ 1 khoảng giữa bốt Đồng Văn và Kiều Sáo. Nơi đây, địch tăng cường phục kích vào ban đêm, lúc ẩn, lúc hiện rất khó nắm quy luật. Đồng chí Khoáng báo cáo với đồng chí Đỗ Mười tất cả những diễn biến của địch trong những ngày gần đây và đề xuất phương án vượt đường vào ban ngày. Đồng chí Đỗ Mười chấp nhận. Từ sáng sớm, trạm B3 đã cử các đồng chí bám sát từng chặng đường từ Đôn Lương đến Hoàng Lý. Khoảng hơn 9 giờ sáng, từ nhà Bà Thìn, đồng chí Khoáng hướng dẫn đồng chí Đỗ Mười đến nhà bà Miêu ở thôn Hoàng Lý, cách quốc lộ 1 khoảng 400m. Vào khoảng 11 giờ trưa, các đồng chí về đến nơi và nghỉ ngơi tại đây. Mọi người cải trang đi cùng dòng người tan chợ nên địch không thể phát hiện được. Trong khi đó, anh chị em giao thông viên vẫn bám sát địch từng giờ, từng phút. Khoảng 17 giờ thấy toán địch rời chốt

Hoàng Lý rút về bốt Đồng Văn và nấm chắc là toán đến mai phục ban đêm chưa tới. Lợi dụng sơ hở này của địch, đồng chí Khoáng dẫn đồng chí Đỗ Mười vượt qua đường. Thuyền anh em đón sẵn, đưa đồng chí qua sông Đào lúc nhá nhem tối, qua Thọ Lão, thôn Chanh (xã Văn Xá, Kim Bảng), qua cây xanh, vượt đường 22, vượt sông Đáy sang xã Khả Phong vùng tự do của ta.

Đồng chí Đỗ Mười đã quen thuộc thung lũng Hà Nam từ trước Cách mạng Tháng Tám. Năm 1946 đồng chí làm Bí thư Tỉnh ủy Hà Nam. Cả cuộc kháng chiến chống Pháp, với tư cách là cán bộ chủ chốt của Liên khu III, đồng chí hoạt động khắp các địa bàn trong tỉnh, thường xuyên ra vào giữa vùng địch hậu với vùng tự do, qua đường giao thông liên lạc Hà Nam. Do đó, đồng chí biết khá rõ đường đi, lối lại, nhất là tình hình chiến trường đồng bằng Bắc bộ. Đồng chí đã được anh chị em giao thông Hà Nam bảo vệ, dẫn đường trong nhiều trường hợp đòi hỏi sự mưu trí, táo bạo nhưng rất an toàn. Đồng chí rất tin tưởng và yêu quý anh chị em. Gặp những lúc gay go khi vượt đường, những phương án anh chị em đề xuất thường được đồng chí chấp nhận.

[16]. Đồng chí Cáo khi chuẩn bị vượt đường 1 từ Thọ Lão sang Hoàng Lý, nhận được tín hiệu an toàn từ người cảnh giới, đồng chí Cáo vượt lên trước. Bất ngờ gấp địch, đồng chí đã xông lên hô “Xung phong” rồi lao về phía đội

hình địch. Bọn địch bắn loạn xạ. Đồng chí bị trúng đạn, lòi ruột, nhưng tay vẫn ôm bụng, dồn sức lực còn lại, tiếp tục hô xung phong cho đến khi gục xuống. Trong lúc đội hình địch nhốn nháo tập trung vào mục tiêu này thì đồng đội đã nhanh chóng hướng dẫn cán bộ đi đường trở lại an toàn.

Trên đường C, đồng chí Phạm Văn Chài, quê xã Thanh Hương (Thanh Liêm) lên bám đường 1, chuẩn bị cho đồng đội dẫn 20 cán bộ vượt đường 1 qua thôn Lác Nội vào nội địa Thanh Liêm. Trong khi anh em chờ tín hiệu an toàn từ đồng chí Chài, thì hàng loạt đạn nổ trên mặt đường. Đồng chí Chài hy sinh đêm 21 tháng 2 năm 1952, đoàn cán bộ đã tránh được trận phục kích.

Một tháng sau, vẫn trên đoạn đường đồng chí Chài đã hy sinh, khi bọn phục kích vừa rút, anh chị em dẫn cán bộ vượt đường 1 vào địch hậu và cử người bám đường cho chuyền cán bộ ra vùng tự do. Một tối, Đỗ Thị Khanh, cô gái thôn Gừa, xã Liêm Thuận, ít tuổi nhất trạm, lên đường cảnh giới, đã vấp phải mìn của địch và đã hy sinh. Nghe tiếng mìn nổ, anh em du kích thôn Lác Nội đã cùng các đồng chí trạm C lên mặt đường đưa được thi hài của Khanh về nơi an táng. Đây là thương vong đầu tiên bị mìn địch cài lại trước khi bọn phục kích rút quân. Thủ đoạn gài mìn làm cho hoạt động giao thông liên lạc thêm khó khăn, nhưng từng bước anh em rút ra kinh nghiệm tránh mìn.

[17]. Đồng chí Nguyễn Văn Nhân, trạm B2 bị địch bắn chết ở gốc cây Xanh (Kim Bảng). Đồng chí Trần Văn Tỉnh, Cao Văn Lộc, Giao thông viên phòng Bưu điện Lý Nhân hy sinh. Một đêm cuối tháng 4 năm 1952, đồng chí Lương Như Cương, Trưởng trạm C và đồng chí Khích dẫn 04 cán bộ, trong đó có cán bộ đặc biệt từ trạm C ra vùng tự do. Sau khi đưa cán bộ đi đường qua quốc lộ 1 (thôn Lác Nội - xã Thanh Hương) qua sông Đáy sang trạm C1 an toàn, hai đồng chí trở về. Đồng chí Khích đi trước đồng chí Cương khoảng 50m. Vừa lên khỏi mặt đường số 1, thấy đồng chí Khích nằm xuống, theo phản xạ đồng chí Cương cũng nằm, bỗng vang lên những tiếng hô "bắt, bắt, bắt..." và hàng loạt tiếng súng nổ. Đồng chí Cương bò toài về phía Thanh Hải chừng hơn 100m tìm nơi ẩn náu và nghe ngóng. Sau khi yên tĩnh, đồng chí Cương bò trở lại, thận trọng quan sát lên mặt đường thì nhặt được chiếc mũ bê-rê của đồng chí Khích bê bết máu. Đồng chí Khích đã bị thương và bị bắt đi. Về đến trạm C ở thôn Thong (xã Thanh Tâm), đồng chí Cương chân tay xây xước, quần áo rách bươm. Việc đầu tiên là bàn việc tạm dịch chuyền đường thư, ổn định tư tưởng cho bà con cơ sở thôn Lác Nội, chuẩn bị đối phó với địch, để phòng đồng chí Khích bị địch tra tấn có thể khai với chúng. Đồng chí Khích đã chịu mọi cực hình tra tấn của kẻ thù, không hề khai với chúng một

điều gì. Chúng đã treo ngược đồng chí lên xà nhà đánh hộc máu cho đến chết.

[18]. Đồng chí Dậu hy sinh ở ven đường số 1; đồng chí Hệ bị bắt tại trạm gác Lương Đống; nữ đồng chí Nga; đồng chí Xế bị bắt tại hầm ở bãi Kim Thuợng; đồng chí Luợt bị địch bắn lật thuyền hy sinh trên cánh đồng Hoàng Lý; đồng chí Châm bị bắt dưới hầm bí mật nhà đồng chí Tuyên ở xã Kim Bình. Gia đình đồng chí Tuyên bị đập phá. Trước khi rút đi, bọn lính còn cướp của cải, rồi phóng hỏa đốt nhà. Vào thôn Thọ Lão, chúng đánh đập cụ Mạ, cơ sở của ta trong thôn, rồi đốt nhà, phá tan thuyền và bộ vó bè - nguồn sinh sống chính của gia đình.

[19]. Đồng chí Trần Văn Mẫn, Trưởng phòng và đồng chí Trần Kim Kha xuống hầm bí mật ở nhà bà Quỹ, nhà bị cháy sập xuống. Bà Quỹ gọi người đến cứu. Bà con dùng nước dập tắt ngọn lửa. Anh em dưới hầm ngột ngạt hoi khói, cố hết sức đội nắp hầm lên nhưng không thành công, vì trên nắp hầm để một vại đựng gạo. Khi bà con và anh em cuốc được nắp hầm lên thì đồng chí Mẫn và đồng chí Kha đã ngất xỉu; bà Quỹ cũng bị mệt lả. Ngay lập tức đồng chí y tế tiến hành cấp cứu kịp thời.

[20]. Trên quốc lộ 1, từ bốt Tông (xã Thanh Hương) đến Đoan Vỹ (xã Thanh Hải) chúng đóng nhiều cọc tre ở ven đường, chia nhiều đoạn, mỗi đoạn cảng 6 sợi dây sắt, buộc

lủng lẳng nhiều ống bơ, mỗi ống bơ có một quả lúc lắc, chỉ cần vô ý đụng tới, không phải chỉ một ống bơ, mà hầu như tất cả ống bơ trong đoạn đó va chạm vào nhau và gây nên tiếng động, lập tức chúng xả súng. Lần đầu có người đã bị sa vào quỷ kế đó, nhưng may không ai bị thương vong. Lần sau anh em nghĩ kế để vô hiệu hóa thủ đoạn này. Đêm tiếp theo, đồng chí Phạm Chế cùng đồng chí Y bí mật lên quan sát, thấy không có địch phục kích, hai người ở hai đầu nhẹ nhàng túm cả 6 sợi dây lại và đe chặt xuống mặt đất, một đồng chí phát tín hiệu an toàn cho anh em mang bưu phẩm và dân cán bộ vượt qua đường. Xong việc, hai đồng chí từ từ thả các sợi dây trở về vị trí cũ. Về sau, địch cũng phát hiện ra, buộc ta phải tìm vượt ở đoạn đường khác. Đêm đêm, dân giao thông liên lạc và anh em du kích địa phương tìm chỗ ẩn nấp rồi lấy đất đá ném vào chỗ có ống bơ. Nhiều lần làm như vậy trong một đêm và lặp đi lặp lại từ đêm này sang đêm khác làm cho địch mỏi mệt, nên dần dần chúng cũng không quan tâm đến hàng cọc và những sợi dây này nữa. Có nơi, các giao thông viên vận động trẻ chăn trâu tháo gỡ dần ống bơ, lúc đầu như một trò nghịch để che mắt địch, rồi từng bước gỡ hết. Bà con đi làm đồng sát chân đường, nay gỡ một đoạn dây, mai gỡ một đoạn, từng bước các ống bơ bị vô hiệu hóa, đường thư lại trở về nơi hoạt động quen thuộc.

[21]. Đồng chí Tuyến đã gặp đồng chí Đỗ Mười đang làm việc, tại nhà ông Nguyễn Văn Đậu, trụ sở Trạm C. Đồng chí Vũ Tuyến đặt tấm bản đồ do mình tự vẽ lấy lên mặt bàn và báo cáo đồng chí Đỗ Mười về tình hình giữa ta và địch trên các tuyến đường, con sông có đường thư đi qua từ trạm C sang tả ngạn. Đồng chí Đỗ Mười đồng ý với báo cáo của đồng chí Tuyến⁽¹⁾. Đồng chí Hải, Bí thư Huyện ủy Thanh Liêm đề xuất ý kiến để Huyện đội cho lực lượng ém quân hai đầu đoạn Bằng Khê qua xóm Trại, Văn Lâm. Vì đoạn đường từ Hồng Phú đến Động Nhất xã Liêm Cần địch tuần tiễu suốt ngày đêm. Nếu qua đoạn này sẽ đụng độ với địch, không an toàn. Khi tình hình yên tĩnh, giao thông liên lạc dẫn đoàn vượt đường 21, đồng chí Nguyễn Phú Hộ phụ trách giao thông liên lạc huyện trực tiếp dẫn đoàn. Đồng chí Hộ nêu ý kiến nên vượt đường 21 đoạn thôn Mai Lĩnh sang thôn Hoàng Xá (xã Liêm Phong) phía bối cầu Ghéo khoảng hơn 200m. Tuy bọn địch ở bối cầu Ghéo thường xuyên phục kích đoạn từ thôn Hoàng Xá đến thôn Yên Việt, nhưng đoạn Mai Lĩnh - Hoàng Xá gần bối, hai bên đường 21 mênh mông nước,

không có đường đi, lối lại, địch dễ chủ quan. Lợi dụng khi địch sơ hở, ta tranh thủ vượt đường. Phương án này tuy táo bạo, nhưng có yếu tố bất ngờ. Đồng chí Đỗ Mười đồng ý thực hiện phương án này, mặc dù có táo bạo nhưng bất ngờ.

Bà cụ Tắc, cơ sở của ta ở thôn Mai Lĩnh, đã lên thôn Hoàng Xá gặp đồng chí Thọ phụ trách tổ công tác báo cáo tình hình và yêu cầu chuẩn bị một thuyền nan to chở từ 5 đến 6 người, 7 giờ tối trực sẵn ở cây đa "ông Đán" sau thôn Nguyễn, gần chùa Thống và cho người cảnh giới chặt chẽ khu vực bên đó. Lúc chập tối, đồng chí Phạm Văn Phiệt, Phó trạm C, trực tiếp dẫn đồng chí Đỗ Mười tới chở ở cây đa chùa Mai Lĩnh. Ở đây có gia đình cụ Nguyễn Đắc Bài là cơ sở tin cậy của ta, có hầm bí mật bảo đảm, khi cần thì có thể rút lui vào đó. Từ chiều, đồng chí Hộ và một số đồng chí đã ở thôn Mai Lĩnh quan sát mọi động tĩnh trên đường. Đồng chí phân công mấy đồng chí nữ giao thông người địa phương bơi thuyền lên Yên Việt như người đi làm ăn để nắm tình hình. Khi màn đêm buông xuống, đồng chí Hộ phân công 02 đồng chí bơi một thuyền tiếp cận đường 21, đến bụi niêng cách đường 50m thì giấu thuyền vào đó, rồi lên bám đường. Khi toán địch ở bối cầu Ghéo kéo lên Yên Việt, khu vực đó không còn tên nào, các đồng chí bám đường phát tín hiệu an toàn. Lúc đó, đồng chí Hộ cho đồng chí Tạo dùng thuyền câu chở đồng chí thư ký lên trước lật

⁽¹⁾ Nguyễn văn đồng chí Đỗ Mười nói: "Như thế là được". Sau đó đồng chí Tuyến cuộn tấm bản đồ lại, đồng chí Đỗ Mười hỏi "Bản đồ in đâu, mà cậu lại dùng bản đồ này". Đồng chí Tuyến chưa kịp trả lời, đồng chí Đỗ Mười đã bảo người giúp việc chọn tờ bản đồ thuộc địa bàn này đưa cho đồng chí Tuyến. Đồng chí Vũ Tuyến đã sử dụng tấm bản đồ này cho đến ngày tỉnh Hà Nam được giải phóng và được lưu giữ như một báu vật cho đến ngày nay.